

Bestuursvoorstel

Vergaderdatum 20 maart 2025
Afdeling Crisisbeheersing

Onderwerp

Uitgangspunten haalbaarheidsonderzoek Risk Factory

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. De voorgestelde 'Uitgangspunten bij het haalbaarheidsonderzoek' voor de Risk Factory vast te stellen;
2. Een haalbaarheidsonderzoek naar een Risk Factory binnen Brabant-Noord uit te voeren en dit te presenteren in de Algemeen Bestuursvergadering van 3 juli.

Aanleiding

Een weerbare samenleving die zich verantwoordelijk voelt voor zijn eigen veiligheid en gezondheid is een taak en uitdaging van ons allemaal. Het is belangrijk dat mensen weten wat ze moeten doen als hen iets overkomt. Een wetenschappelijk bewezen methode om hieraan bij te dragen is een Risk Factory. De Risk Factory is de plek waar verschillende doelgroepen zoals jongeren (basis en voortgezet-onderwijs en ouderen) echte potentiële gevaarlijke situaties uit de dagelijkse praktijk kunnen beleven. Van een bus die een kind niet ziet vanwege de dode hoek of de vlam in de pan. En ook herkenbaar, groepsdruk bij jongeren of een telefoon die opgeladen wordt in bed of bij het bad.

De Risk Factory is een dynamisch concept: het is constant in beweging en er wordt voortdurend gezocht naar vernieuwing. Het idee van belevend leren over veiligheid en gezondheid bestaat al langer en heeft zich inmiddels succesvol bewezen: de Risk Factories in Twente (2014), Limburg-Noord (2019) en Midden- en West-Brabant (2022) ontvangen rond de 90% van de scholen uit de regio. Een bezoek aan een de Risk Factory als 'belevingscentrum' blijkt een effectief middel om jongeren te leren situaties beter in te schatten. Radboud-onderzoekers concluderen op basis van promotieonderzoek, dat groep 8-leerlingen zich na zo'n bezoek meer bewust zijn van risico's en zich ook daadwerkelijk gezonder en veiliger gedragen.

Dit voorstel beschrijft daarom hoe we binnen Veiligheidsregio Brabant-Noord kunnen verkennen of dit middel ook in onze regio kansrijk is.

Gedragbeïnvloeding in beleidsplan VRBN

Het verhogen van veiligheid in de samenleving is een taak van ons allemaal. Samen kunnen we mensen bewuster maken van risico's rondom veiligheid en gezondheid. We zien dat hierbij de inzet van gedragbeïnvloeding zich steeds verder ontwikkelt en belangrijker wordt. In het beleidsplan van VRBN is daarom gekozen om meer in te willen zetten op 'belevingsleren', bijvoorbeeld via nagebootste praktijksituaties. Een Risk Factory is een interessant middel dat gebruik maakt van deze inzichten.

Kinderen weerbaar maken

De Provincie Noord-Brabant onderkent het belang om kinderen weerbaar te maken tegen risico's zoals criminaliteit, verkeersveiligheid en digitalisering. In het Bestuursakkoord 2023-2027 is daarom vastgelegd om samen met veiligheidsregio's te verkennen of een Risk Factory in Oost-Brabant kansrijk is.

Steun voor uitwerking tijdens bestuursdag VRBN

Op 22 januari bezocht uw bestuur en adviseurs de Risk Factory Veiligheidsregio Limburg-Noord in Venlo. Naar aanleiding van dit bezoek is uitgesproken dat de Risk Factory ook voor Brabant-Noord een interessant middel kan zijn dat het waard is om verder te onderzoeken.

Doel

Het vaststellen van de bestuurlijke uitgangspunten, als kader voor de uitwerking van een haalbaarheidsonderzoek, waarbij de keuze voor een Risk Factory in Brabant-Noord met de juiste afwegingen gemaakt kan worden.

Uitgangspunten bij het haalbaarheidsonderzoek

Voor het opstellen van een haalbaarheidsonderzoek voor Brabant-Noord worden de volgende uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten komen voort uit gesprekken met reeds bestaande locaties Risk Factory en met beleidsmedewerkers en adviseurs van de diverse (kolom)partners van Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Maatschappelijke doelstelling

De Risk Factory heeft het maatschappelijke doel om doelgroepen weerbaarder te maken tegen veiligheids- en gezondheidsrisico's.

De Risk Factory is gebaseerd op langdurig gecommitteerd partnerschap

De Risk Factory bestaat uit actieve betrokkenheid en commitment van de veiligheids- en gezondheidspartners in de regio. Ze zijn inhoudelijk, financieel en/of qua menskracht betrokken bij de realisatie van de Risk Factory. Partners zijn ambassadeurs binnen hun netwerk om draagvlak te creëren voor de Risk Factory.

De Risk Factory werkt vraaggestuurd op basis van behoefte

De logische eerste doelgroep voor de Risk Factory is Groep 8 van het primair onderwijs (leeftijd 11/12 jaar). Met een vraaggestuurde aanpak staat de behoefte van het onderwijs centraal. We streven naar grote betrokkenheid, met meer dan 80% deelname. Het primair onderwijs in de regio wordt verzocht zich te committeren doormiddel van een intentieverklaring.

Ervaringen en ontwikkelingen in de bestaande Risk Factories hebben geleid tot verbreding van de doelgroepen naar ouderen (55+) en 2e klas voortgezet onderwijs. Tevens worden wensen uitgesproken om zich in de toekomst te gaan ontwikkelen op ondernemers of buurtinitiatieven in het sociaal domein.

De Risk Factory wordt gerealiseerd binnen bestaande financiële kaders

Voor de financiering van dit project worden diverse mogelijkheden onderzocht. Zoals de inzet van bestaande budgetten bij de Veiligheidsregio. Maar ook van bestaande budgetten bij alle mogelijke partners die reeds beschikken over budgetten met een soortgelijke doelstelling, die middels een ombuiging zouden kunnen worden aangewend voor de Risk Factory.

Financiering wordt ook gezocht in een kleine bijdrage voor bezoek aan de Risk Factory, maar ook in donaties en subsidies. Veiligheidsregio Brabant-Noord draagt de financiële verantwoordelijkheid. Middelen van commerciële partijen worden geaccepteerd als donaties, maar mogen de doelstelling van Risk Factory niet beïnvloeden.

De Risk Factory wordt gehuisvest in een locatie geschikt voor een langere periode

De intentie is om de Risk Factory een duurzaam concept te laten zijn. De intentie is om de Risk Factory voor ten minste vijf jaar te realiseren, met een bestuurlijk ijkoment na twee jaar.

In de zoektocht naar een geschikte locatie hebben bestaande locaties voorrang op nieuwe. Multifunctioneel gebruik heeft de voorkeur, ook omdat dat kan bijdragen aan een sluitende exploitatie.

Voorkeur gaat uit naar één Risk Factory gelegen in de regio Brabant-Noord. Een zo kort mogelijke reistijd, op regionale schaal, tussen basisscholen en de Risk Factory is het uitgangspunt.

Aanpak opstellen haalbaarheidsonderzoek

De afgelopen maanden zijn al veel verkennende gesprekken gevoerd met bijvoorbeeld vertegenwoordigers van onderwijsbesturen, adviseurs binnen gemeenten op zowel onderwijs, welzijn en veiligheidsterrein, en partners als de GGD. Gesprekken zijn positief en steunen ons in het verder uitwerken van de mogelijkheden van een Risk Factory.

Na het bestuurlijk akkoord op het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek en bijbehorende uitgangspunten, wordt het haalbaarheidsonderzoek uitgewerkt. Het streven is dit te presenteren tijdens de Algemeen Bestuursvergadering van juli 2025. Onderdelen zijn onder andere:

- Inhoudelijke haalbaarheid; door onder andere commitment van regionale onderwijsbesturen en passendheid binnen het curriculum. Gesprekken met gemeenten en kolompartners over passendheid binnen bestaand beleid en voorkomen van dubbelingen;
- Financiële haalbaarheid; benodigde investeringen en exploitatiekosten. Inzichtelijk maken van lasten en baten en de dekking daarvoor;
- Locatieonderzoek;
- Doelgroepenonderzoek naar kansrijke doelgroepen voor de Risk Factory.

Argumenten

1. Het gezamenlijk optrekken in het versterken van risicocommunicatie naar onze inwoners en bedrijven versterkt de kwaliteit, geeft helderheid in de veiligheids- en gezondheidsboodschap en kan zorgen voor eenduidig handelingsperspectief;
2. Met het opstellen van de businesscase voor een op te richten Risk Factory geven we invulling aan de ambities van VRBN om het belevingsleren in onze regio invulling te gaan geven;
3. Met de realisatie van een Risk Factory in Brabant-Noord dragen we bij aan de invulling van de verkenning en het versterken van de weerbaarheid van kinderen zoals omschreven in het bestuursakkoord van de Provincie Noord-Brabant.

Kanttelingen en risico's

De kanttekeningen en risico's komen uitgebreid aan bod als onderdeel van de haalbaarheidsstudie. Inclusief de mogelijke uitdagingen en onzekerheden die de realisatie van een Risk Factory met zich meebrengt.

Communicatie

De communicatie over zowel het proces als de ambities tot realisatie zal worden afgestemd met de deelnemende organisaties.

Uitvoering en evaluatie

Om goed aangesloten te zijn en blijven bij de belangen en beleidsdoelstellingen van onze partners zal een werkgroep worden opgericht. Partners wordt gevraagd hieraan een actieve bijdrage te leveren.

De bestuurlijke kartrekker van de Risk Factory zal door de projectleider Risk Factory periodiek worden bijgepraat over de voortgang.

Bij akkoord op dit voorstel wordt het haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd tijdens de Algemeen Bestuursvergadering van 3 juli